

Dosarul nr. 2r-656/21

Prima instanță, Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud.: I. Chiroșca)
Instanța de recurs, Curtea de Apel Chișinău (jud: I. Secrieru, V. Mihailă, Iu. Cotruță)
Instanța de revizuire, Curtea de Apel Chișinău: (jud.: A. Panov, I.Țurcanu, I. Secrieru)

DECIZIE

08 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Maxim Vasile,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Elena Buga împotriva lui Maxim Vasile și lui Carauș Lidia cu privire la evacuarea din imobil și, cererea reconvențională depusă de către Maxim Vasile împotriva lui Buga Elena, intervenient accesoriu notarul public Culava Taisia cu privire la declararea nulității contractului de donație, cu repunerea părților în poziția inițială, împotriva încheierii din 07 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Maxim Vasile, împotriva deciziei din 19 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă:

La 16 octombrie 2014, Buga Elena a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Maxim Vasile cu privire la evacuarea din imobil.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că verișoara sa Maxim Liubovi în timpul vieții a deținut în proprietate o casă de locuit cu nr. cadastral xxxxx, situată în r-nul xxx, s. xxx, str. xxx, xxxx. Prin contractul nr. 5511 din 22 octombrie 2008, aceasta i-a donat ei casa de locuit cu terenul aferent. Contractul a fost înregistrat la OCT Strășeni la 05 noiembrie 2018 și din această dată a devenit proprietarul imobilului dat.

A menționat că motivul înaintării acțiunii constă în faptul că pârâtul, soțul defunctei Maxim Liubovi, locuiește în casa ce-i aparține cu drept de proprietate. Ea fiind persoană de bună-credință i-a permis să locuiască în casa sa, însă este răsplătită cu certuri și pârâtul dorește fără permisiunea ei, să construiască o anexă.

A solicitat evacuarea lui Vasile Maxim din casa de locuit cu nr. cadastral xxxx, situată în r-nul xxx, s. xx, str. xxx, fără acordarea unui alt spațiu locativ și încasarea cheltuielilor de judecată.

În cadrul examinării cauzei, Buga Elena a depus cerere de completare a acțiunii, indicând ca copârât pe Lidia Carauș și solicitând suplimentar încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 1 500 de lei și a taxei de stat în sumă de 200 de lei.

Ulterior, la 26 martie 2015, Maxim Vasile a depus cerere reconvențională împotriva lui Buga Elenei, solicitând declararea nulității contractului de donație nr. xxxxx din 22 octombrie 2008, cu repunerea părților în poziția inițială.

În motivarea cererii, reclamantul a indicat că s-a aflat în relații de căsătorie cu Maxim Liubovi din 27 aprilie 1985 și au locuit împreună cu părinții ei, iar după decesul părinților, proprietatea asupra casei de locuit cu nr. cadastral xxxxx, situată în r-nul Strășeni, s. Cojușna, str. Cîmpiilor, 12, a trecut în proprietatea lui Maxim Liubovi, unde ei au continuat să locuiască până la decesul acesteia la 27 ianuarie 2009. După decesul lui Maxim Liubovi și până în prezent locuiește în același imobil, iar din august 2012 cu el concubinează cu Carauș Lidia, căsătoria nu a fost înregistrată, doar sau cununat în biserică.

A relatat Maxim Vasile că în iunie 2014, mama lui Buga Elena, care este și nașa de cununie a lui și a lui Carauș Lidia, i-a propus să cumpere casa de locuit menționată în suma de 25000 euro. Anume în acel moment a aflat despre existența contractului de donație nr. 5522 din 22 octombrie 2008, încheiat între Maxim Liubovi și Buga Elena.

Reclamantul a mai specificat că Maxim Liubovi a fost grav bolnavă din tinerețe și nu a fost angajată în câmpul muncii. În 2007 situația s-a agravat și a fost internată inițial în spitalul traumatologic Chișinău, iar la 25 iulie 2008 a fost internată în secția xxxxx generală a xxx cu suspiciune la xxxx. La 12 august 2008 a fost externată cu diagnosticul xxxx cu afectarea xxx, origine xxxx. S-a recomandat consultație și tratament la neurolog.

Mai mult, Vasile Maxim a notat că starea de sănătate a soției se înrăutățește, iar la 29 septembrie 2008 a fost adusă de urgență și internată în secția terapie a xxxxx, cu diagnosticul xxxx, xxx, xxxx, xxx. I s-a administrat o cură de xxxx, efectul nemijlocit - fără dinamică. La 13 octombrie 2008 a fost externată cu recomandările de administrat xxxx. Era ținută la pat, i se administrau preparatele xxx, avea nevoie de îngrijire permanentă din partea altei persoane. Cel mai mult cu soția a stat el personal, iar în zilele când era la serviciu, stăteau alte persoane - Maxim Aniuta, Maxim Marina și Cricovan Elena.

Reclamantul a indicat că din motivul suspiciunilor ce planau asupra circumstanțelor încheierii contractului de donație nr. xxxx din 22 octombrie 2008, în special în ceea ce privește prezența la domiciliu a notarului Culava Taisia și autenticitatea semnăturii lui Maxim Liubovi, s-a adresat la Centrul de Medicină Legală pentru efectuarea expertizei medico-legale post-mortem, în rezultatul căreia s-a constatat că nu se exclude prezența unei xxx la Maxim Liubovi la data de 22 octombrie 2008, care putea să-i afecteze discernământul și starea fizică a acesteia nu-i putea permite să depună o semnătură scrisă citeț în contractul de donație.

Prin hotărârea din 06 iunie 2019 a Judecătoria Strășeni, sediul Central s-a respins acțiunea înaintată de Buga Elena și s-a admis parțial cererea reconvențională depusă de Maxim Vasile. S-a declarat nul contractul de donație a imobilului, încheiat între Buga Elena și Maxim Liubovi nr. 5522 din 22 octombrie 2008 și autentificat de notarul Culava Taisia (vol. II, f.d. 95, 104-107).

La 20 iunie 2019, Elena Buga a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 06 iunie 2019 a Judecătoria Strășeni, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea inițială să fi admisă, iar acțiunea reconvențională să fie respinsă.

Prin decizia din 19 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de apel depusă de Buga Elena, s-a casat hotărârea din 06 iunie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central și s-a pronunțat o nouă hotărâre. S-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Buga Elena. S-a dispus evacuarea lui Maxim Vasile și lui Carauș Lidia din imobilul, casa de locuit cu nr. cadastral xxxxx, situată în r-nul xxxxx, s. xxxx, str. Cîmpiilor, 12, care aparține cu drept de proprietate lui Buga Elena, în temeiul contractului de donație nr. xxxx din 22 octombrie 2008, înregistrat la 05 noiembrie 2008. S-a respins ca neîntemeiată cererea reconvențională depusă de Vasile Maxim. S-a dispus încasarea în mod solidar din contul lui Maxim Vasile și lui Carauș Lidia în beneficiul lui Buga Elena a taxei de stat în sumă de 100 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1874,31 lei (vol. II, f.d. 209-224).

Prin încheierea din 26 august 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost considerat inadmisibil recursul declarat de Maxim Vasile.(f.d.46-51, Vol. III).

La 16 octombrie 2020, Maxim Vasile, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 19 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a apelului.

Ca temei de revizuire, a invocat că Curtea de Apel Chișinău la examinarea cererii de apel depusă de Elena Buga asupra hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 06 iunie 2019 a aplicat eronat normele de drept material și normele de drept procedural, iar normele la care instanța a făcut referire contravin Constituției și altor norme în vigoare.

Prin încheierea din 03 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Maxim Vasile.

La 27 iulie 2021, Maxim Vasile a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 19 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea cererii de revizuire a invocat că la 12 noiembrie 2020, a depus la Procuratura Generală a RM o plângere prin care a solicitat atragerea la răspundere a experților judiciari medico-legiști psihiatri și psihologi, angajați ai Centrului de Medicină Legală din mun. Chișinău, str. Korolenco, 8.

A menționat că soluția deciziei din 19 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a datorat faptului că instanța a considerat contrară Legii nr. 68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, Raportul de expertiză nr. 201835A097PL/201904X0069 ML fiind motivată încălcarea anume prin faptul că o asemenea expertiză poate fi efectuată doar asupra unei persoane vii și nicidecum postmortem.

În temeiul art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă a solicitat admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei din 19 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău și remiterea cauzei spre rejudecare cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a apelului depus de Buga Elena.

Prin încheierea din 07 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Maxim Vasile, împotriva deciziei din 19 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău.

La 20 septembrie 2021, Maxim Vasile, a declarat recurs împotriva încheierii din 07 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate, cu soluționarea problemei respective prin admiterea cererii de revizuire și remiterea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului Maxim Vasile a indicat că Curtea de Apel Chișinău în încheierea din 27 mai 2021 nu a indicat cu suficientă claritate motivele de fapt și de drept pe care și-a întemeiat soluția, iar prin abținerea de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, l-a lipsit de posibilitatea de a cunoaște dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele dosarului atestă că copia încheierii din 07 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la adresa poștală a lui Maxim Vasile (f.d. 138, vol. III).

Astfel, recursul declarat la 20 septembrie 2021 este în termen.

La 07 octombrie 2021 în adresa intimaților Buga Elena, notarul public Culava Taisia și lui Carauș Lidia a fost expediată copia recursului declarat de Maxim Vasile, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 146, vol. II), însă intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 449 din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care:

a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu cauza care se judecă;

b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei;

c) instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces;

e) s-a anulat ori s-a modificat hotărârea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere;

e¹) a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului;

g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova;

h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțată de o instanță de judecată națională.

Potrivit art. 450 lit. d) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de hotărârea, sentința sau decizia anulată sau modificată care a servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere – în cazul prevăzut la art. 449 lit. e).

Din dispozițiile art. 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă, rezultă că cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art. 452 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dezbaterile sunt limitate la admisibilitatea revizuirii și la faptele pe care se întemeiază.

Din norma dată de drept rezultă că examinarea cererii de revizuire se limitează doar la admisibilitatea acesteia și a faptelor pe care se întemeiază, fără a se pronunța asupra fondului cauzei.

Inițial, instanța de recurs consideră oportun de a menționa că în sensul Capitolului XXXIX din Codul de procedură civilă, revizuirea face parte din categoria căilor extraordinare de atac de retractare, prin intermediul căreia se poate obține desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și reînnoirea judecății în cazurile expres determinate de lege.

Revizuirea oferă posibilitatea retractării unei hotărâri judecătorești definitive care se vedește a fi greșită în raport cu unele împrejurări de fapt survenite după pronunțarea acesteia. Retractablea unei hotărâri judecătorești definitive produce efecte grave pentru părți și pentru stabilitatea raporturilor juridice civile. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazurile strict determinate de lege. Pe de altă parte, însă, revizuirea constituie un remediu procesual important pentru înlăturarea acelor situații excepționale care au făcut ca o hotărâre judecătorească să fie viciată chiar în substanța sa.

Având în vedere că revizuirea ocupă un loc aparte în sistemul căilor legale de atac, Colegiul găsește oportun de a evoca doar trăsăturile distinctive speței, or, legiuitorul a impus unele reguli de procedură specifice care se aplică acestei căi de atac și care evidențiază deopotrivă locul aparte pe care-l ocupă revizuirea în sistemul procedural.

Astfel, revizuirea făcând parte din categoria căilor extraordinare de atac, este guvernată de reguli speciale și legiuitorul a prevăzut expres și exhaustiv la art. 449 din Codul de procedură civilă temeiurile pentru declararea acesteia.

La caz, prezenta cerere de recurs a fost depusă de Maxim Vasile, împotriva încheierii din 07 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Maxim Vasile, împotriva deciziei din 19 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În cererea de revizuire depusă, drept temei de revizuire au fost invocate prevederile art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră încheierea recurată adoptată în conformitate cu normele de drept procedural și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, motiv pentru care o considerată legală și întemeiată.

În acest context, instanța de recurs conchide că argumentele invocate în cererea de revizuire nu pot fi reținute reieșind din următoarele.

În conformitate cu art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

În conformitate cu art. 450 lit. b) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art.449 lit.b).

Din actele cauzei rezultă că, prin încheierea din 26 august 2020 a Curții Supreme de Justiție a fost considerat inadmisibil recursul declarat de Maxim Vasile împotriva deciziei din 19 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău.

La 16 octombrie 2020, Maxim Vasile a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 19 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, care prin încheierea din 03 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă ca inadmisibilă.

La 27 iulie 2021, Maxim Vasile a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 19 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, care constituie de fapt o continuitate a cererii de revizuire din 16 octombrie 2020, asupra cărei instanța de apel s-a expus prin încheierea din 03 decembrie 2020 și care nu a fost contestată de către revizuentul Maxim Vasile.

Se reține că, la data examinării cererii de revizuire anterioare, Maxim Vasile se adresase deja la 12 noiembrie 2020, la procuratura Generală cu plîngere prin care a solicitat atragerea la răspundere a experților judiciari medico-legiști psihiatri și psihologi.

Astfel, cererea de revizuire din 27 iulie 2021 împotriva deciziei din 19 mai 2020 este înaintată peste termenul prevăzut de Lege

Respectiv, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel corect a respins cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă, deoarece este depusă cu omiterea termenului prevăzut de lege.

Având în vedere cele expuse, instanța de recurs apreciază critic argumentele invocate în cererea de recurs, deoarece acestea poartă un caracter declarativ și nu constituie temei de admitere a recursului.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea recurată este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Maxim Vasile.

Se menține încheierea din 07 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Buga Elena împotriva lui Maxim Vasile și lui Carauș Lidia cu privire la evacuarea din imobil și, cererea reconvențională depusă de către Maxim Vasile împotriva lui Buga Elena, intervenient accesoriu notarul public Taisia Culava cu privire la declararea nulității contractului de donație, cu repunerea părților în poziția inițială.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic